

Etableringsstopp för fristående skolor och fristående fritidshem med konfessionell inriktning U2022/01678

Sammanfattning

Länstyrelsen Östergötland tillstyrker utredningens förslag. Det finns skäl för att förespråka en begränsning av konfessionell inriktning i skolor, med argumentet att barnrättsperspektivet och en inkluderande skola och samhälle får väga tungt. Konfessionella skolor som skolform riskerar att kränka barns rättigheter, såsom den negativa religionsfriheten. De hindrar även att barn och unga med olika konfessionella inriktningar möts vilket är grunden i ett öppet, inkluderande och integrerat samhälle. Dock finns risk att införandet av etableringsstopp för skolor med konfessionell inriktning leder till att flera perspektiv inom ramen för mänskliga rättigheter påverkas.

Länstyrelsen är kritisk till att låta befintliga verksamheter fortgå, men inte tillåta nyetablering. Länstyrelsen anser att ett etableringsstopp är en komplicerad lösning då stoppet riskerar att leda till ojämlika förutsättningar mellan olika konfessionella inriktningar. Till exempel slår stoppet hårdare mot de personer som bekänner sig till religioner som inte finns representerade bland befintliga skolor.

Länstyrelsen vill trycka på vikten av att kartläggningar och analyser gällande barns rättigheter utifrån samtliga perspektiv. Det är viktigt att alla känner sig inkluderade i svenska skolan, därför efterlyses ytterligare undersökning om nuläget i alla svenska skolor för elever med annan religiös och kulturell bakgrund än den svenska.

3. Utbildningen inom skolväsendet ska vara saklig och allsidig samt icke-konfessionell

Det förekommer allvarliga brister i skolor med konfessionell inriktning. Konfessionella skolor kan förstärka segregation och försvåra integration. Det förekommer kopplingar mellan våldsbejakande extremistmiljö och fristående skolverksamheter. Ytterligare problem måste förebyggas.

Länstyrelsen anser att om all skolverksamhet arbetar systematiskt och utgår från alla barns rättigheter i en mångkulturell miljö påverkar det integrationen positivt. Barn har ibland svårt att uttrycka sin upplevelse av

utanförskap och är därför mycket viktigt att kvalitetssäkra alla skolors arbete mot diskriminering. Barn har olika förutsättningar att få sina rättigheter tillgodosedda och skolan måste vara en arena där barn känner sig trygga och sedda i alla sammanhang.

Länsstyrelsen vill även påtala det faktum att etableringsstoppet inte får anses vara det enda svaret på den utbredda skolsegregationen i Sverige. Det faktum att grundskolan består av en dryg miljon elever och 9500 får sin undervisning i en konfessionell skolkontext visar på motsatsen. Länsstyrelsen vill med eftertryck påtala behovet av att verka för klargöranden kring barns olika förutsättningar till god och jämlik hälsa och utifrån dessa arbeta med att motverka ojämlikhet systematiskt och långsiktigt.

5. Ett etableringsstopp ska införas för fristående skolor och fristående fritidshem med konfessionell inriktning

Ett etableringsstopp ska införas i skollagen dels genom att där anges att såväl undervisning som utbildning i övrigt vid fristående skolor och fristående fritidshem ska vara icke-konfessionell, dels genom att äldre bestämmelser sak gälla för befintliga fristående skolor och fristående fritidshem med konfessionell inriktning.

Utredningen saknar representation från funktionsrättsrörelsen och myndigheter med expertis inom funktionshinderfrågor, såsom Myndigheten för delaktighet och Specialpedagogiska skolmyndigheten, i referensgrupper. Stor vikt fästs vid skolornas egna bedömningar och rapporter om sin undervisning samt sitt förhållningssätt till religionsfriheten. Av utredningen framkommer inte något besök till en specialskola, särskola eller gymnasiesärskola. Alla barn och undervisningsformer har således inte beaktats och Länsstyrelsen ställer sig kritisk till att det saknas representation från och samtal kring barn och unga med funktionsnedsättning.

Ärendets beredning

I den slutliga handläggningen av detta ärende har förutom undertecknade chef för enheten för social hållbarhet Linda Pergelius Thorbjörnson deltagit.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Ann Holmlid
Länsråd

Åsa Hedberg
Koordinator enheten för social
hållbarhet